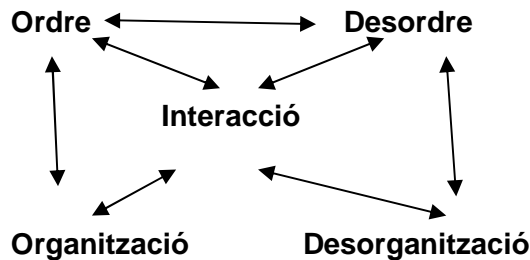

LA IDENTITAT HUMANA¹

Edgar Morin

Natura i destí cosmo físic dels humans.

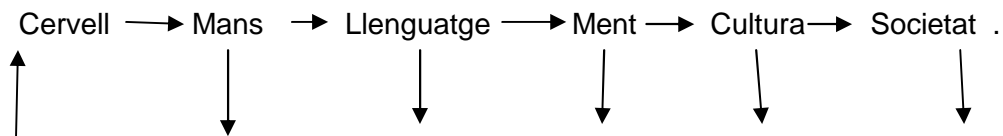

El cosmos ens ha creat segons la seva imatge

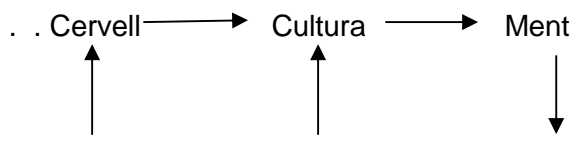
Els humans estem arrelats biològicament. Hem sumat a les arrels físiques i químiques les biològiques: ADN-ARN-proteïnes.

Els humans són molt pròxims als ximpanzés i als goril·les -98% dels gens—El 2% restant han reorganitzat el codi genètic dels humans, de manera que la petita diferència ha fet una gran diferència

Fa 6 milions d'anys que un grup de primats inicia el procés d'hominització, de manera que fa 200.000 anys ha produït l'humanitat, capaç de produir moltes eines i utilitatges.

La revolució mental

El cervell, la cultura i la ment són inseparables

La intel·ligència és una propietat anterior a l'espècie humana ja que també els ocells mostren conductes intel·ligents.

Els humans tenent formes d'intel·ligència més àmplies:

Pràctica: activitat transformativa i productiva

¹ Morin, Edgar (2001) La méthode: L'identité humaine. París Éditions du Seuil

Tècnica: activitat de produir artefactes..

Teòrica: Coneixement contemplatiu o especulatiu

Pensar. La intel·ligència humana es fa preguntes, busca respostes, es posa problemes i els resol i és capaç de crear.

Els humans a més a més de **savis i enginyosos** són **dements, juganés i mitològics**

La trinitat humana ,(pp.45-49)

- Individu-societat-espècie
- Cervell-cultura-ment
- Raó-afectivitat-pulsió: Els tres cervells humans: Rèptil-Mamífer- Humà.

Les trinitats són **recursives** és a dir que actuen com un **bucle** cada una i també **dialògiques** o sigui **complementàries i antagonistes**.

“En tots els comportaments humans, en tota activitat mental hi ha un component genètic, un component cerebral, un component mental un component subjectiu, un component cultural i un component social” (p.47).

“En tot individu, en tota societat humana hi ha simultàniament un pensament racional-empíric-tècnic i un pensament simbòlic-analògic-magic. (p. 55).

L'individu atès que disposa de la ment és superior a l'espècie i la societat; tot i ser la unitat elemental de la humanitat. Es pot considerar que és un fractal o un holograma ja en ell hi ha la major part de les coses que hi ha en la societat i en l'espècie.. A més a més dels aspectes complementaris de la trinitat individu-societat-espècie també els aspectes antagonistes i contradictoris.

La individualitat humana.

L'individu és un subjecte que es reconeix a sí mateix tot i els canvis que hi ha en la infància, la joventut, l'edat adulta.

L'individu posseeix un doble logiciu un preocupat pel mi i un altre preocupat pel nosaltres. Segons el moment i les circumstàncies fem servir un o l'altre aspecte. Tan aviat podem actuar individualista com cooperativament. També hi ha la possibilitat que la societat ens sotmeti amb normes legals, socials, ideologies, etc.

Els individus mateixos tan ens podem veure com un **jo subjectiu** o com un **objecte o sigui un mi**.

“Paradoxa: l'objectivitat no pot venir només que d'un subjecte. Idea increïble per aquells que ha pretès eliminar tota idea de subjecte.(P.71)

“ Per conèixer un altre cal percebre'l objectivament però també cal comprendre'l subjectivament” (p.71)

“Egocentrisme, altruisme, objectivació, subjectivació tot creix o decreix dialògicament amb grans diferències segons les èpoques, les cultures, els individus.(P72)

La identitat polimorfa

1. Paradoxa: Masculí-Femení.

Cada humà, home o dona, porta la presència més o menys amortiguada, més o menys forta de l'altre sexe. Cadascú és en certa manera hermafrodita, portant aquesta dualitat en la seva unitat.

- El predomini del cervell dret en les dones i l'esquerra en els homes.
- Les cultures generen dos rols diferents que sobre determinen les diferències biològiques. La cura de la llar i els fills d'una part assignada a les dones i de l'altre el treball i l'autoritat associada als homes
- Aquestes diferències han generat desigualtats que tendeixen a reduir-se.
- Els homes són els reis de la força, però les dones juguen un gran paper civilitzador. En el món actual són el públic principal de la literatura.
- La relació és un fenomen complex atès que l'home dominador pot ser dominat i fascinat per la dona-
- Són diferents genèticament però ningú es totalment d'un gènere. Els homes tenen pits estèrils i les dones tenen un petit penis embrionari en el seu clítoris. Hi ha persones bisexuals, homosexuals i transsexuals.
- La complexitat de la relació masculí/femení funciona en la dialògica de la seva complementarietat i dels seus antagonismes.

2. La paradoxa de l'edat

- Tot i l'expressió subjectiva d'unitat al fer-se gran, els canvis fisiològics són importants i les experiències de la vida també fins al punt de modificar la personalitat.
- Morin afirma que homes i dones han rebut patrimoni genètic del pare i de la mare, això pot suposar a través del temps una reorganització genètica a partir de les diferents experiències facilitant que una herència parental, del pare o de la mare és faci més important.² Les experiències de .les diferents etapes pot ser reviscoda de maneres diferents,

3. La dualitat interior

El jo i el mi formen un bucle que permet un diàleg interior. En determinats contextos culturals aquest dualisme pot conduir a la idea de l'ànima (Mi objectivat) i el jo subjectiu (la ment).

• ² Això no ho havia llegit mai, suposaria un canvi epigenètic de gran magnitud,.Potser és una especulació.

4. La unitat plural de la identitat personal.

- Els humans tenen característiques heretades dels seus antecessors que es manifesten en les expressions i el caràcter.

5. Multiplicitats i duplicitats internes

Freud ho expressa amb el seu trio: l'Ell, El Jo, i el Super jo.

6. El desdoblament i les multi personalitats

Es tracta d'un fet patològic reconegut en el qual un individu té dues personalitats que no es comuniquen. Als EEUU s'ha demostrat que hi ha individus amb moltes personalitats. Es tracta d'un extrem del que passa regularment quan segons el context o el moment, el bon o mal humor etc. mostrem comportaments diferents.

El cervell humà conte tres cervells: rèptil, mamífer, i humà i segons quin predomini els comportaments poden ser diferents. La pedofília pot sr un d'aquests cassos, igual que la criminalitat desbocada.

7. Rols de la vida

Els humans executen diferents rols i per consegüent es comporten diferentment a casa, en la feina o en el joc. L'exercici d'aquels rols també pot afectar a la personalitat de l'individu.

La imitació de persones en els actors són un cas de possessió controlada. **Mimèsis-histèria-possessió**. Els salvadors de la humanitat tenen una semblança amb això.

8. El jo continu i el Mi discontinu.

El mi/jo és com un àtom, una unitat aparentment simple de fet molt complex.

Hi ha molts Mi en una persona, però ells no freqüenten gaire encara que són federats per un Jo únic..

La ment i la consciència

1. L'error és humà

La ment és desenvolupa en la relació entre l'activitat cerebral i la cultura i esdevé organitzadora del coneixement i de l'acció humana. És generalitza i policompetent ³ El cervell està tancat en la capsa cranial. Es comunica amb l'exterior a partir dels sentits: oïda, olfacte, gust i tacte. Que els recodifiquen i trameten els senyls a diversos nuclis del cervell. Cada nucli les tradueix en **percepcions** les quals barrejar aspectes de la realitats amb errors. La intel·ligència humana és una capacitat de verificar,i consensuar les percepcions

---

³ Sembla contradir fins i tot la Teoria Herència Dual, que considera que la ment té certa especialització. No cal dir la proposta de la Psicologia evolucionària que considera la ment com molt especialitzada en mòduls cognitius. Pot ser una especulació de E. Morin ?.

del món real per tal de diferenciar-lo de les il·lusions i els errors. Tot i això els errors són molt freqüents entre els humans.

2. El cervell i l'ordinador

Els **ordinadors** són màquines fetes pels humans que actuen a partir de signes, treballen en les conjuncions i les disjuncions.

El **cervell humà** és una màquina biològica que a més a més utilitza els símbols que treballen amb analogies i els sentiments.

La digitalització separa allò que està lligat mentre que l'analogia uneix el que està separat. (p.91)

3. El pensament un i molts

La propietat més important del pensament és la reflexivitat, és a dir la capacitat de posar en acció moltes altres propietats més concretes i organitzar-les i de crear propostes noves. Resol problemes però també problematitça. Fa servir el llenguatge, la intel·ligència i la lògica. El pensament s'aplica a tots els problemes **cognitius i pràctics**.

El pensament pot ser limitat per **l'imprinting cultural**, tot i que pot transgredir la norma.

El pensament també pot ser innovador és a dir creador de novetats, fent servir la ment, la mà i les eines.

El moviment organitzador i creador de la ment posa en acció les altres competències complementàries i antagonistes, com distingir-relligar, diferenciar-unificar, analitzar-sintetitzar, individualitzar-generalitzar, abstruir-concretitzar, deduir-induir, objectivar-subjectivar, verificar-imaginar

Pensar implica tot l'esser: la intel·ligència, la voluntat, la imaginació, els sentiments. Pot aplicar estratègies holistes o serialistes etc.

En qualsevol societat hi ha tot tipus de persones normalitzades, disconformes o desviats.

El pensament correcte s'ha de contrastar amb la realitat sinó es produeix la racionalització que és coherent lògicament però falsa empíricament..

A mesura que s'incrementa la complexitat el pensament ha d'assolir noves capacitats per avorlar-la.

4. El doble pensament

- **El pensament racional:** Desenvolupat en les ciències, per recollir i verificar les informacions,

- **El pensament mític:** fonamentat en les analogies i els símbols., es desenvolupa n un mont lligat a les imaginacions i és l'origen de les religions, les ideologies, la metafísica, les filosofies.

5. Unitat i oposició dialògica ntre els dos pensaments

“L'avantatge del pensament racional és que pot traduir en el seu llenguatge una part de les explicacions místiques, en canvi el pensament mitològic no pot integrar el pensament racional crític.

6. Les aventures de la ment

El pensament científic neix amb els caçadors recol·lectors que fabriquen eines, ceràmiques etc. i es desenvolupa autònomament el segle XVII amb Galileo, Bacon i Descartes.

El pensament mitològic es desenvolupa des de l'aparició de l'homo sapiens i es desenvolupa a través de les grans religions. En els temps contemporanis es fa una metamorfosis cap a les ideologies com el mite del progrés, les lleis de la història, les nacions deïficades etc. Fins ara els mites subsisteixen d'una manera o altra.

7. La ment creativa.

La creativitat humana és **tècnica, estètica, intel·lectual, social –lleis etc.- Real ↔ Imaginària (en la representació de la realitat)**

La subjectivitat afectiva l'anomena ànima però és millor nomenar-la sentiments com Damasio, en tant que són les emocions expressades en el neocòrtex. Morin considera que són la part femenina de la ment hermafrodita. (*La mentablement una metàfora poc rigurosa, JM*).

